

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ
УКРАЇНИ

УКРАЇНА

(19) **UA**

(11) **85865**

(13) **U**

(51) МПК

E21B 43/12 (2006.01)

(12) ОПИС ДО ПАТЕНТУ НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

(21) Номер заявки: **u 2013 03357**

(22) Дата подання заявки: **19.03.2013**

(24) Дата, з якої є чинними
права на корисну
модель: **10.12.2013**

(46) Публікація відомостей
про видачу патенту: **10.12.2013, Бюл.№ 23**

(72) Винахідник(и):

**Фесенко Юрій Леонідович (UA),
Кривуля Сергій Вікторович (UA),
Вахрів Андрій Петрович (UA),
Шендрик Олексій Михайлович (UA),
Шаленко Олександр Володимирович
(UA),
Керницький Ярослав Васильович (UA)**

(73) Власник(и):

**ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
"УКРГАЗВИДОБУВАННЯ",
Кудрявська, 26/28, м. Київ, 04053 (UA)**

(74) Представник:

**Савченко Галина Миколаївна, реєстр.
№291**

(54) СПОСІБ ЛІКВІДАЦІЇ ГЛИНИСТО-СОЛЬОВИХ ПРОБОК В ЗАТРУБНОМУ ПРОСТОРІ ГАЗОВИХ СВЕРДЛОВИН З АНОМАЛЬНО НИЗЬКИМИ ПЛАСТОВИМИ ТИСКАМИ

(57) Реферат:

Спосіб ліквідації глинисто-сольових пробок в затрубному просторі газових свердловин з аномально низькими пластовими тисками, за яким закачування промивальної рідини в затрубний простір ведеться в імпульсному режимі, а ліквідація пробки визначається по коливанню тиску у трубному просторі свердловини, причому закачування промивальної рідини ведеться на значній швидкості в об'ємі, що не менше об'єму затрубного простору свердловини з безперервним контролем за тиском як в трубному, так і затрубному просторах, при зникненні тиску в трубному просторі свердловини ліквідацію пробки вважають завершеною, після чого свердловину продувають на свічку та проводять роботи по її освоєнню.

UA 85865 U

Корисна модель належить до способів регулювання потоку газу, що видобувається в умовах аномально низьких пластових тисів (АНПТ), і може бути використана для ліквідації пробок в затрубному просторі газових свердловин.

Відомий спосіб зворотної промивки свердловин (Світлицький В.М., Синюк Б.Б., Троцький В.П. "Техніка та технологія підземного ремонту свердловин" Навч. посібник. - Х.: Прапор, 2007. - С. 276-280), відповідно до якого промивання проводиться для видалення піщаних корків шляхом видалення піску із свердловини з нагнітанням промивальної рідини в затрубний простір і направлення висхідного потоку рідини через промивні труби.

Найбільш близьким до запропонованого є спосіб автоматичного регулювання дебіту свердловини (А.І. Акульшин, В.С. Бойко, Ю. А. Зарубин, В. М. Дорошенко "Эксплуатация нефтяных и газовых скважин" - М.: - Недра, 1989. - С. 392-393), за яким вимірюється тиск газу на виході газозбірного пункту манометром з пневмоперетворювачем, сигнал від якого надходить до автоматичного регулятора. Цей регулятор видає корегувальний імпульс до системи автоматичного регулювання дебіту свердловин. Дистанційний сигнал може бути перетворений в пневматичний і подаватись до регулятора витрати. Однак, завдяки тому, що всі свердловини поєднані у спільний газозбірний колектор і мають взаємний газодинамічний зв'язок, коливання тиску у газозбірній мережі впливає на роботу інших свердловин.

Відомі способи мають спільний недолік, який полягає у тому, що в разі утворення глухої глинисто-сольової пробки в затрубному просторі насосно-компресорних труб (НКТ) в свердловинах з аномально низькими пластовими тисками (АНПТ) поступове промивання пробки неможливе. Це пов'язано з тим, що під час промивання пробка рухається в сторону вибою свердловини і на рівні інтервалу перфорації відбувається інтенсивне поглинання промивальної рідини. За таких умов руйнація пробки стає неможливою, а подальший процес пробкоутворення призводить до таких відкладень, які в подальшому без капітального ремонту свердловини неможливі. Крім цього, у випадках, коли пробка розташована в інтервалі перфорації, її руйнація приведеними методами майже неможлива.

Все це робить неможливим використання наведених технічних рішень для проведення поточного ремонту свердловин з АНПТ у випадках пробкоутворення в затрубному просторі і, як наслідок, стає причиною значних витрат на проведення робіт з капітального ремонту, зниження дебіту та значних ризиків ліквідації свердловини. Неможливість ліквідації пробки в затрубному просторі приводить до гарантованих робіт з капітального ремонту свердловини, які супроводжуються значними фінансовими витратами та техніко-геологічними ризиками.

Задачею запропонованого способу є удосконалення технології промивання пробки в затрубному просторі свердловин з АНПТ з метою підвищення ефективності поточного ремонту підземного обладнання свердловин, запобігання утворенню аварійних ситуацій та проведенню на свердловинах позапланових робіт з капітального ремонту.

Поставлена задача вирішується за рахунок того, що під час промивання свердловини подавання промивальної рідини в затрубний простір проводиться на значній швидкості у кількості, що не перевищує розрахунковий об'єм затрубного простору. У разі інтенсивного зростання тиску до значень, на які проводилось опресування колони під час останнього капітального ремонту, промивання зупиняється (для запобігання обриванню НКТ). Значна кількість води, що подається в затрубний простір не встигає поглинатись пластом і працює як водяний поршень, що самоущільнюється. Ефект досягається за рахунок інтенсивного імпульсного впливу на поверхню пробки до моменту її руйнації (падіння тиску в нагнітальній лінії).

Технічним результатом є ліквідація глинисто-сольових пробки в затрубному просторі свердловин з АНПТ шляхом її промивання, і як наслідок, відновлення працездатності свердловини та збільшення терміну її експлуатації.

Запропонований спосіб використаний таким чином.

Геолого-технічна характеристика свердловини: штучний вибій 2360 м; експлуатаційна колона: діаметр - 146 мм, довжина - 0-2364 м; насосно-компресорні труби: діаметр - 73 мм, довжина - 0-2310 м; фільтр: 1877-2364 м; об'єм затрубного простору 17,96 м³.

Характеристика свердловини до обробки: дебіт газу $Q_g=0$ м³/добу при статичних тисках $P_{тр/затр}=15/26$ атм. Свердловина самозадавлювалась пластовою водою, освоїти її не вдавалося оскільки в затрубному просторі була глинисто-сольова пробка.

Для виконання робіт по ліквідації глинисто-сольової пробки в затрубному просторі свердловини закрили робочі засувки фонтанної арматури трубного та затрубного просторів в напрямках амбара та шлейфа, після чого під'єднали промивальні агрегати до затрубного простору свердловини зі сторони амбара, опресували нагнітальну лінію агрегатів, відкрили робочу засувку затрубного та трубного простору в напрямку амбара. За допомогою

промивальних агрегатів на максимальній швидкості в затрубний простір закачали промивальну рідину в кількості не менше 17,96 м. Під час закачування вели контроль за тиском в лінії нагнітання агрегатів. Тиск в лінії нагнітання промивальних агрегатів знизився, тобто пробка ліквідована. Продули свердловину на факел, освоїли і пустили в роботу на установку

5 комплексної підготовки газу.

Характеристика свердловини після обробки: $Q_{г}=31 \text{ м}^3/\text{добу}$; робочі тиски $P_{тр}/затр=10/13$ атм.

ФОРМУЛА КОРИСНОЇ МОДЕЛІ

10

Спосіб ліквідації глинисто-сольових пробок в затрубному просторі газових свердловин з аномально низькими пластовими тисками, за яким закачування промивальної рідини в затрубний простір ведеться в імпульсному режимі, а ліквідація пробки визначається по коливанню тиску у трубному просторі свердловини, який **відрізняється** тим, що закачування

15

промивальної рідини ведеться на значній швидкості в об'ємі, що не менше об'єму затрубного простору свердловини з безперервним контролем за тиском як в трубному, так і затрубному просторах, при зникненні тиску в трубному просторі свердловини ліквідацію пробки вважають завершеною, після чого свердловину продувають на свічку та проводять роботи по її освоєнню.

Комп'ютерна верстка А. Крижанівський

Державна служба інтелектуальної власності України, вул. Урицького, 45, м. Київ, МСП, 03680, Україна

ДП "Український інститут промислової власності", вул. Глазунова, 1, м. Київ – 42, 01601